www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 276. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 26-го падолиста, 1924. VOL. XXXII. No. 276. Jersey City, N. J., Wednesday, November 26, 1924. THREE CENTS

Федерація Праці за [illegible] партійною політикою.

[illegible]С.О, Тексас, 24. падолиста.—Конвенція Американської Федерації Праці приняла нині резолюцію, в справі дальшої політики юній, злучених в Федерації. Сю резолюцію виготовив головний уряд Федерації Праці, а резолюційна комісія потвердила її. Конвенція приняла її великою більшостю голосів. Резолюція стоїть на становищи, що Федерація Праці має й на далі придержуватися безпартійної політики, себто не заявлятися за ніякою політичною партією.

З огляду на се, що резолюція означає відкинене від поступової партії сенатора Ла Фолета, кількох учасників конвенції виступало проти неї та жадала, щоби Федерація Праці кидала підпирати партії, які ніколи не були приятелями робітників і ними ніколи не будуть, а місто сього взяла в свої руки нову партію, яка тепер організується, але більшість делегатів пішла за безпартійним становищем.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ДУМАЄ БРАТИСЯ ДО ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

Конвенція приняла теж резолюцію резолюційного комітету в справі обеспечення робітників.

Конвенція постановила, що новий уряд Федерації Праці скликати в як найкоротшім часі спеціяльну анкету в справі організації запомогової організації юнійних робітників на випадок смерти й каліцтва.

Говорили бесідники, головною причиною, яка їх спонукала до організації спеціяльної робітничої асекурації, се те, що великі американські асекураційні компанії заживають гроший, назбираних при асекурованню робітників.

ВТРУЧУВАННЯ ДЕРЖАВИ ДО ПІДПРИЄМСТВА.

Конвенція заявилася проти вмішування держави в підприємства та перебирание на себе бизнесу.

Дискусия дійшла до становищи, що перебирание бизнесу державою мусить покінчитися катастрофою. Федерація Праці стоїть за тим, щоби робітники вели бизнес, як се вони робили через свої банки.

КОНВЕНЦІЯ НЕ ХОЧЕ ЗНОСИН З РОСІЄЮ.

Конвенція відкинула резолюцію, яка заявлялася за навязанням дипломатичних зносин з Росією.

Промовці, які в тій справі говорили, казали, що Америка не може навязувати торговельних зносин з Росією так довго, поки вони не зломиться большевицька диктатура, а народи не дістануть такого уряду, який їм подобається.

ЗА ПОЛІТИЧНИМИ ВЯЗНИКАМИ.

Спеціяльна резолюція зажадала нової росправи для Сакко та Ванцетті, італійських анархістів, яких, як каже резолюція, засуджено несправедливо за вбийство касієра.

Инча резолюція домагається випущення на волю юнійного провідника Томаса Муні, котрого засуджено за вибух бомби підчас патріотичної паради в Сан Франциско в 1917 році.

ЗА МИНУТУ РОЗІБРАЛИ ВСЮ ФРАНЦУСЬКУ ПОЗИЧКУ.

НЮ ЙОРК, 24. падолиста. — В ту саму хвилю, коли отворено підписуванне на французьку державну позичку в сумі 100 міліонів долярів, її підписано на два рази більшу суму.

ПРЕДКЛАДАЮТЬ РАХУНКИ З ВИБОРЧИХ ВИДАТКІВ.

ВАШИНҐТОН, 24. падолиста. — Комітет сенату для виборчих видатків дістав уже майже від усіх кандидатів звіти з їх видатків на вибори.

Зі звітів видно, що кандидати витрачували поважні суми. Один сенатор видав власного гроша лишень 300 долярів, але другі видавали по три й чотири тисячі.

ПРИХОДИ УРЯДУ З ДОХОДОВОГО ПОДАТКУ ЗРОСТАЮТЬ.

ВАШИНҐТОН, 24. падолиста. — Уряд обчисляє, що сьогорічні податкові вплати майже рівняються тамтогорічним мимо сього, що сього року податки о одну четвертину низчі.

НОВА НЕДУГА В СТОЛИЦІ.

ВАШИНҐТОН, 24. падолиста. — В столиці шириться новий рід інфлюенци. Хорі на неї люди відчувають тяжкі болі в жолудку, а голова вся болить так, що хорий не може навіть діткнутися волося. Недуга не є смертельна.

РОЗБИТТЄ КОРАБЛЯ.

НЮ ЙОРК, 24. падолиста. — Корабельне підприємство „Ворд Лайн" дістало вістку, що його корабель „Есперанса" розбився на підводних скалах у гирлі ріки Тампіко, в Мексику.

Всіх пасажирів вратувано. Капітан остав на кораблі. Море сильно бє об корабель, і він, здається, весь пропаде.

СЛІДСТВО В СПРАВІ СПАЛЕННЯ ЖІНКИ ПАСТОРА.

КОЛАМБАС, Огайо, 24. падолиста. — Поліційні слідчі аґенти, що слідять справу смерти пані Шітслі, жінки пастора протестантської церкви, найшли сліди крови на хлопячім бідниці, найденім у пивници, де спалено було тіло пані Шітслі. Крім сього коло дому найдено молоток зі слідами крови й волося. З тих познаків поліція робить уже заключення про можливе вбитте пані Шітслі при помочи молотка.

НАЙШОВ СОБІ РАДУ.

БОСТОН, 24. падолиста. — Властитель нової реставрації наберіг стріх приказав поліції викинути Самуеля Шенкера, котрий на тротоарі перед склепом продавав горячі ковбаски. Коли ніякі прозьби перекупня не помагали, він пішов до властителя дому та купив його сейчас за готівку, даючи за нього 12,000 долярів, і купивши його, зараз станув собі коло свого стоячого і дав продаж ковбаски. Кажуть, що він може купити також і [illegible] що всі гроші заробив з ковбасоміння.

АМЕРИКАНСЬКА „ЖЕБРАНИНА".

Вашинґтон, 24. падолиста. — Президент Кулидж згодився на прозьбу Американського Леґіону належати до комітету сеї організації, який має на цілі зібрати 5 міліонів для забезпечення сиріт ветеранів великої війни.

СЕРБИ І ХОРВАТИ.

Югославський уряд хотів би погодити Хорватів зі Сербами, але ніяк кінці не сходяться разом. А це тому, що такій угоді дуже противиться радикальна сербська партія під проводом Пашіча, яка має понад 100 послів в югославськім соймі. Ся партія не то, що не годиться на жадні уступки для Хорватів, але також бунтує військо проти Хорватів. І так довела вона до того, що тепер утворилась в Югославії тайна військова орґанізація „Бела Рука", яка хоче щоб Пашіч був премієром і завів військову диктатуру. Дійшло до того, що всі офіцири змовились, щоби застрайкувати проти угоди.. Се всьо відкрито, а югославський міністер війни махнув рукою на таку армію і не схотів бути дальше міністром. Та може новому міністрови вдалось би приборкати цю „Белу Руку" колиб не Пашіч і його радикальна партія. Пашіч заявив, що його партія виступить з парляменту, коли до нього увійде. Радіч, якого він уважає зрадником держави. Очивидно і Хорвати відгрожуються радикалами і Пашічеви. Щоб розбутись тих клопотів, то радить хорватський провідник Радіч, щоб розвязати парлямент і розписати нові вибори. Хорвати бачать, що при теперішних обставинах уряд не в силі довести до якого небудь ладу в Югославії, тому відказалися взяти участь в уряді, хоч до цього були запрошені. Вони заявили, що будуть підпирати уряд, коли він згодиться розвязати парлямент і розписати нові вибори.

ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ КОРОЛЬ ГОЛОВОЮ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

До Білгороду приїхала делеґація „зложена з чотирох достойників православного патріярхату в Єрусалимі, яка має просити короля обєднати протекторат над святими гробами в Палестині. Дотепер протекторат спочивав в руках російського царя, що тимсамим був головою православної церкви, яка має 240 міліонів вірних.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В місті Рочестер в стейті Ню Йорк, помер наглою смертю дня 22. падолиста ґр. Іван Заверуха, член від. 217 У. Н. Союза.

Покійний чувся добре ще в вівторок. В середу занедужав, пішов до шпиталю, перебув там дві операції та помер четвер вечером.

Покійний був визначним членом сього відділу, де він мав ріжні уряди. Того року був він вибраний рекордовим секретарем.

Покійний родини не мав. Його всею родиною був відділ Українського Народного Союза. Сей був [illegible] за родину на його похороні.

Зі Ч. П.

ТОРГОВЛЯ МИСТЕЦЬКИМИ ТВОРАМИ В ДАВНИНУ

В старих актах, записаннях та інвентарях голяндських міст знаходимо цікаві дані, які кидають світло на оборот мистецькими творами в давнину. З договору відомого маляра Перчелі з якимось „меценатом" довідуємося, що маляр мав доставити 40 картин, що дві тижнево, при чому гроші мали бути виплачені на торзі в пятницю. Річні ярмарки і тижневі торги були звичайними місцями збуту для мистецьких творів. Маляр тої міри, що Остаде, зобовязався доставити якомусь гандляреві 13 картин по 2 ґульдени. Чи супроти того можна дивуватися, що львівські маляри XVI — XVII в. обносили свої твори по ринку і дуже мали за зле" сідельниками, які малювали сідла турецьким ноксом, чим робили „майстрам малярського кунштУ" велику конкуренцію.

НАЧЕ В КАЗЦІ.

Люблинські часописи доносять, що 28. м. м. прийшов до помешкання Жидівки Шайдерманової молодий Жидок, який представився, як син Шайдерманової Берко, який приїхав з Англії Шайдерманова, яка не бачило сина від 22 літ, повірила Жидкови і притиснула свого Берка до серця. По кількох днях побуту на „лоні родини" Берко заявив, що їде до Варшави по гроші з Англії. Берко взяв зі собою свою „сестру", але по дорозі її знасилував і кинувши на божу волю, поїхав собі до Німеччини відкіля був приїхав.

ЮВИЛЕЙ ПЕТРА КАРМАНСЬКОГО.

В хорватському щоденнику „Ґрват" з 14. м. м. поміщено фейлетон Гриця Шевчика про Петра Карманського з нагоди 25-літнього ювилею його поетичної творчости.

ТРОЦЬКИЙ ПРОТИ ГОРКОГО

В своїх споминах навязуючи до панеґірику, який написав Горкий Леніновм, зове Троцький його „паламарем російської культури", який непотрібно вплутувався в політичні справи яких не розумів. Відношенне правовірного комуніста до культурних традиций повинно бути тілько одно: знищити старе, щоб зробити місце для нового. Горкий, який по словам Троцкого мав „архиросійський талант до водження воші на арканї", не розумів того і тому мусів покинути батьківщину.

ПОЛІЦІЯ В ШКОЛІ.

Згідно з розпорядком шкільної кураторії, скликав у неділю директор фімії академічної гімназії у Львові про. Наливайко конференцію батьків, яка відбулася в льокалі VII кляси на другому поверсі. Підчас реферату о. дра. Застирця про позашкільну опіку над молоддю до кімнати впала поліція з інспектором Конарським на чолі. Серед самозрозумілої паніки почали поліцаї розганяти „віче" і щойно на широкі вияснення і запевнення проф. Наливайка про ціль і характер зібрання вдалось докінчити реферат, але уже при догляді поліцаїв.

ЗЯТЬ УБИВ ТЕСТЯ.

Федько Удич з Гурчі коло Любачева в Галичині, напав на дім свойого тестя Дмитра Жука, якого вважав причиною його непорозумінь з жінкою, виважив двері і так сильно вдарив старого колом по голові, що той за кілька годин помер. Удич втік, а поліція шукає його.

ОД МОРЖА ДО МОРЖА

Під проводом маршалка польського сенату Тромпчинського відбулося у Варшаві засідання синдикату „Балтик-Чорне Море", який вбив собі в голову полученне тих вод каналами. Синдикат звернувся до закордонних капіталістів з грішми, але вони не в тіми биті, не дались взяти на принаду польської мегальоманії.

Англійське військо заняло митницю в египетській пристані Александрії.

ЛОНДОН, 24. падолиста. — Події в Египті розвивались нині з драматичною скоростю.

Передполуднем египетське правительство вручило британському комісареви лордови Еллембі чек на пів міліона фунтів стерлингів яко відшкодоване за убите команданта британських військ в Египті сера Лі Стека.

Рівночасно приходить лорд Еллембі египетське правительство що британське військо займе митовий (цловий) уряд в Александрії (містом над Середземним морем) і се негайно переведено в діло.

УСТУПЛЕННЄ ЕГИПЕТСЬКОГО КАБІНЕТУ.

КАІРО, Египет, Африка, 24. падолиста. — Серед політичної кризи в Египті уступило правительство Заґлула паші. Король Фуад нове правительство під проводом Зіваря паші, голови египетського сенату.

Се умірковане правительство, яке повинується волі Великої Британії.

ЕГИПЕТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВИКОНУЄ ВОЛЮ АНГЛІЇ.

КІРО, 24. падолиста. — Египетське правительство заявстествало проти домагання Англії, щоб воно забрало свої війска із Судану, але негайно зачало їх усувати, а одночасно англійська влада робить приготовання, щоб туди післати свої війска.

АНГЛІЙСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ЕГИПТІ.

КАІРО, 24. падолиста. — Нині англійська влада устроїла тут і в Александрії військову демонстрацію. Війска Великої Британії рядами машерували по головних улицях сих обох міст Египту. Египетська публика заховувалась спокійно і тихо.

ПРОТЕСТ ДО ПАРЛЯМЕНТІВ СВІТА.

КАІРО, 24. падолиста. — Египетський сенат і палата послів приняли протест проти англійської політики у відношенню до Египту. Сей протест вони хотять вислати до парляментів усього світа.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ 4 ЦЕНТИ.

РИҐА, столиця Латвії, 24. падолиста. — Большевицький „комінтерн" (так званий „комуністичний інтернаціонал") видав з нагоди спору Великої Британії з Египтом відозву до „комуністів" в Египті і Судані, в якій їх взиває до бою з Великою Британією і египетським правительством для скинення капіталістичного ярма. В сій борні, каже Зіновев, голова „комінтерна", поможе їм пролетаріят цілого світа.

Ту відозву помістив Зіновев в московській Правді і других большевицьких ґазетах.

РАКОВСЬКИЙ МОВЧИТЬ.

ЛОНДОН, 22. падолиста. — Тутешній російський представник Крісто Раковський заявив сьогодня представникам преси, що він нічого не може сказати з приводу трох нот, які одержав від британського міністерства закордонних справ про відкинене договору, про лист Зіновева і про відмову дискутувати про справу „сатисфакції" для Раковського. Він заявив, що він саме переслав сі ноти свому урядови в Москві і жде на відповідь. Щойно по сій одповіді може сказати, яке займе у сій справі становище.

ФРАНЦІЯ ГОДИТЬСЯ НА „ВОЄННІ ВІДШКОДОВАННЯ" В АМЕРИЦІ.

ПАРИЖ, 23. падолиста. — Французьке правительство згодилось, аби з „воєнних відшкодовань", які Німеччина платити-ме аліянтам на основі пляну Доса, заплачені і „воєнні відшкодовання" Злученим Державам.

Французький міністер скарбу Клемантель заявив у сенаті, що Франція згодилась на се по справедливости, а не по леґальному праві, бо Америка не підписала ані версайського мирового договору ані пляну Доса. Письому він успокоював сенат, що ся згода не лежить у звязку з позичкою Моргена для Франції.

КОМІСАР „ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ" ЇЗДИТЬ.

БЕРЛІН, 23. падолиста. — Комісар „воєнних відшкодовань" С. П. Гілберт виїхав відсі до Парижа на переговори з французьким правительством. Йому ходить о се, щоби Франція відкликала мито, яке наложила на німецькі товари.

В АНГЛІЇ Й У ФРАНЦІЇ ПІДНЕСЕНО АГІТАЦІЮ ЗА ДУНАЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ.

ВІДЕНЬ, 22. падолиста. — Тутешній німецький дневник Ное Фрає Прессе подає статті з лондонського Таймса і паризького Тана, які одночасно видвигнули справу дунайської федерації. Оба сі дневники вказують на потребу економічної сполуки між державами, що повстали на місце бувшої Австро-Угорщини.

Таймс каже, що Чехо-Словаччина не всціла зрівноважити свого буджету і не дістане позички, хиба згодиться на заграничну фінансову контролю так як Австрія або Угорщина. Далі ся газета докоряє, що коли по-австрійські держави не перестануть відгрожуватись митовими тарифами, то вони ніколи не відбудуються економічно. Тайм радить по-австрійським державам не тільки свобідну торговлю, але теж і дійсну федерацію на економічних підставах. Тесаме радить паризький Тан.

Чеські ґазети в Празі піднесли протест проти сеї пропаґанди, кажучи, що се німецька пропаґанда, але поправді се вийшло проти німецької пропаґанди, яка стремить до злуки [illegible]

Найновійші Книжки зі Старого Краю.

† До характеристики українських правих партій. В. Андрієвський	10
† В 50-ї роковини смерти Шевченка	10
Жах. Збірка оповідань. Бандурист	10
Незабутні. Нариси. Б. Лепкий	15
Нарти Д. Фрінка. Збірка З. Кузьви	30
З минулого. Т. І. В. Андрієвський	50
Українська література нова й правописне	10
Енеїда. Твори. Т. І., І. Котляревський	45
† Наталка Полтавка і ін. Творм. Т. II., І. Котляревського	25
† Словянський світ в його минулому й сучасному. Л. Дорошенко 1.50, в гарній оправі в півшкіри з золотою Славянським	2.00
† Сильвета Уманська. Б. Леонтович	30
Митер й відносини по Радянській Україні. І. Герасимович	20
† Шевченко Історія. Др. С. Томашівський	25
Маркс Пролетарії і ін. Твори О. Стороженка	45
Кобзар. Т. І. Шевченко	1.50
Повісти (Артист, Музика й ін.) Т. Шевченко	90
Нарис Рим. Твори. Т. І. П. Куліш	50
Повісті. Творм. Т. II. П. Куліш	50
† Голод на Україні. З 39 образками. І. Герасимович	50
† Шевченко Історія. Др. С. Томашівський	1.00
† Кобза та кобзарі. В. Гнатюк	35
† Правильно виховання. Б. Кіно	15
† Україна. Творм. Т. III. П. Куліш	30
Пасіпгор. Творм. Т. IV. П. Куліш	50
† Остаки національної території України. Др. Ст. Рудницький	35
† Кайн і Авель. Драма. І. Орлов	30
† Українська справа зі стислого політичної ґеоґрафії. Др. Ст. Рудницький	50
† Словар української мови, повний, в двох томах кишенкового формату, Б. Грінченко, в оправі	6.00
† Російсько-український словар в 1 томі в кишеньковім форматі, Уманець зі Спіжа, в оправі	3.00
† Струмк. Антологія української поезії від найдавніших до нинішних часів. Кошутяк Б. Лепкий. 2 томи	2.75
† Основання в Всесвітної історії. Ол. Барвінський, в двох частях	80
† Основи Філософії (Онтологія), О. Ярошевич	10
З минулого. І. В. Андрієвський, в пол. оправі	1.50
† Вибір Творів, Яків Щоголів	25
† Дорош, Гаркуша і інші оповідання, Олекса Стороженко	45

Гроші належить посилати на почтовій або експресовий мані-ордер на ім'я, яке подаємо у повнім адресі.

„SVOBODA", 63 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office at Jersey City, N. J. on March 26, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 24, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: (ПЕРЕДПЛАТА)

Three copies a copy:		Поодиноко число три копії:	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 4.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З України належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ОБРАЗКИ З СССР.

I.

СЕЛО І КОМУНІСТИ.

З Києва повідомляють, що в селі Плахтянці „куркулі" (заможні селяни) убили предсідника сільського совєта Зарицького, за се, що був комуністом.

* * *

Коли чоловіка за се, що комуніст, аж вбивають, то видно, як люблять комуністів, які правляють в СССР.

II.

ВИБОРИ ДО СІЛЬСЬКИХ СОВЄТІВ.

З Москви повідомляють, що в московській губернії при виборах до громадських совєтів в брянницькому повіті вибрано 189 безпартійних, а 19 комуністів; у воскресенському повіті 39 безпартійних, а 4 комуністів; в серпухівському повіті 106 безпартійних, а 20 комуністів.

* * *

Се так діється під терором червоних багнетів, а хто видів би вибраного народом комуніста, якби того терору не було?

III.

БУНТИ СЕЛЯН ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ВЛАДИ.

Російська большевицька урядова газета Известия і орган російської комуністичної партії Правда подають в останніх днях тривожні для себе вістки, що села в Росії і на Україні бунтуються проти большевицької влади, а також і проти міст, які є головно сіллями большевицьких хлібоїдів (комісарів).

Селяни, як пишуть ті газети, мають збереженє у себе збіже з двох останніх літ і готові його продати всякому за дійсні гроші, хотяйби і большевицькі (наприклад золоті, які большевики видали на показ з перетоплених золотих чаш з церков), але большевицька влада не має гроший і хоче „купити" збіже на кредит, та селяни так рішучо відмовляються „продавати" на кредит, що аж вимордують большевицьких хлібоїдів, що з міста приїздять „купувати" хліб на квітки.

Сей рух по селах проти міських большевицьких дармоїдів прибрав великі розміри і стає масовим та грізним для большевицької влади.

* * *

Гарций пошанівок має большевицька влади у народу, коли він її мордує.

Можливо, що нарід не знає того, що большевицькі агенти кажуть, що ся влада „вийшла з народу" і тому її мордує...

А щодо „кредиту" то також сумно. Ніхто не хоче большевикам позичити гроший заграницею, так вони їдуть з багнетами і кулеметами таки до того нещасного мужика, який у них не має жадного права, і вже не граблять отверто, а хітрять і цигання і кажуть: Продай нам; ми тобі вправді не заплатимо, але дамо квіток, що колись заплатимо. Але селянин бачить, що іде до гіршого, то як він може вірити, що комуна „колись" заплатить, як вона тепер нічого не має.

І прийдеться комісарам і підкомісарам голодувати, бо не буде збіжа на хліб і не буде й на вивіз для агентів, що ведуть „пропаганду" по рідних краях.

Через впертість і простий розум мужика може не стати хліба навіть в Ню Йорку...

IV.

СОВЄТСЬКІ ПОМІЩИКИ.

Російські большевицькі газети повідомляють, що селяни в Псковській губернії (на південний захід від Петербурга) привернули поміщиків (дідичів) і роблять у них яко наємники.

Сю постанову приняв сільський совет і переслав до губернияльного совета.

Се зробили селяни тому, щоб охоронитись перед грабіжю збіжа большевицькими урядовцями і їх „карательними отрядами".

Повідомлено про се „совнарком" (совет „народніх" комісарів) у Москві, який сю постанову скасував, кажучи, що не може згодитись на привернення буржуазних порядків.

* * *

Поміщиків привертає сільський совет, але чому? Щоб увільнитись від... большевицьких грабіжий.

Отже і се благодать большевицька.

V.

ЕММА ГОЛДМАН ПРО БОЛЬШЕВИКІВ.

Відома анархістка Емма Голдман зачала писати свої спомини про 2-літній побут в совєтській Росії в лондонській газеті Ілюстрейтед Лондон Нюз.

Вона пише м. і. так:

„Я побачила в Росії, що там робітників конскрибовано (списано і взято до роботи так як державн беруть до примусової військової служби) і гнало до роботи як невільників; що вязнено за найменьше переступленнє, а навіть розстріляно за „промислове дезертирство" (утечу з праці).

„Я побачила, що селяни се безпомічна жертва „карательних отрядів" і примусових екзекуторів поживи, які зруйнували (гарматами) сотки сіл і убили тисячі людий.

„Я побачила, що тюремні збірні табори переповнені мущинами, женщинами і навіть дітьми, не тому, що вони виступали проти влади, але через те тільки, що мали відмінні погляди.

„Я найшла Росію у знищенню і руїні, над якою панує бюрократична державна машина, яка ані не має здатности ані сили відбудувати край і помогти народови привернути свої великі надії і велику мораль.

„Було би зрадою усього, за чим стояла у свому житю, зрадою віри в російський народ і в людство у всьому світі, якби я мовчала по всьому, що я бачила в Росії, по всіх тих страхіттях, які там тривають і по нинішній день".

* * *

Осьяк виглядає „рай", прозваний „республикою пролетаріяту", „республикою селян і робітників", „республикою трудового народу", „республикою чорнробочих" і т. д.

З того всього видно одно:

Се самодержавне інтернаціональних авантуристів, що зіхались комісарити над чорнробочими.

Закарпатська Україна.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи")

Поки Закарпатська Україна була під Мадярами мало хто цікавився сьою безперечно гарною віткою нашого народу. От, хіба час від часу продерся за Карпати стон мучених Мадярами братів наших. Упімнутися за нещасний поневолений і економічно нищений народ не було кому, бо інтелігенція, навіть сільські священники, — вся помадярщила й старалася бути більш мадярською, як самі Мадяри. Щойно в останніх літах перед світовою війною виступили свідомиці одиниці в обороні рідного народу. Хоч Мадяри берегли доступу чужинцям в пограничні мадярські околиці більше, як музульмани свої гареми, то все світло народньої свідомости бодай слабкими промінчиками продиралося туди. Хоч часом і викривлене в виді москвофільської агітації, яка ще й досі приносить тим нашій народній справі шкоду...

Все змінилось на краще, коли Закарпатська Україна ввійшла, як складова автономна частина чехословацької републики. Правда й Чехи не без гріха тут і вони роблять чимало помилок. (Коби тільки помилок!). Беруться кольонізувати нашу землю чеськими леґіонарами, ще й досі не перевели виборів до закарпатського сойму, до чого зобовязалося угодою та й богато іншого роблять, чого не повинно бути...

А всеж таки треба признати, що наш народ на сьому клаптикові землі має ще найбільше свободи — бодай чує, що має до діла з культурною владою — не так як у Польщі та в Румунії, де владу годі й назвати владою — де вона вся орудрям непочитальних шовіністів.

Ще одно треба признати чехо-словацькій владі, що вона щиро старається пізнати відносини на Закарпатті.

В тій цілі влаштовує вистави, закладає музеї, де зберігалосяб усе примітне для Закарпаття та його населення. При нагоді одної з таких вистав, а саме мистецько-промислової, помістив др. П. Богатцев в одній із чехословацьких часописів цікаву статтю п. н. „Народність на Закарпатській Україні". Чимало цікавого в ній і для нас. Підкарпатська Україна — пише др. Богатцев — се в царині етнографії одна з найзаймавійших околиць. Населення йе й до сьогодні заховало в способі життя, віруваннях, звичаях і т. п. заховало чимало старовинного. Околиця поперерізувана горами ділить одну частину населення від другої (зимою деякі села місяцями недоступні). Відсіля й великі ріжниці в ноші, в звичаях та в мові.

Завдяки підмозі чеської академії наук мав я спроможність відбути кілька поїздок по Підкарпатській Україні літом, осіню, а по части й зимою та зібрати богатий матеріял. Тут подаю дещо з моїх спостережень і дещо з моїх матеріялів.

Оповідання. Дуже поширені серед населення казки. (Казками зову фантастичні оповідання, духовні й історичні леґенди, сміховинки і н.) Вони поширені між усіми верствами населення, не тільки серед селян, але й серед інтелігенції. Казки оповідають старі й молоді. Се замилування в казках дасться вияснити недостачею книжок у рідній мові. До недавна не було ще тут ніяких бібліотек. Селяне ще й досі під словом „книжка" розуміють тільки церковні книги. Світською книжкою був тільки календар. Казки оповідають довгими зимовими вечерами на „вечерницях". Жінки прядуть, а хлопці оповідають. Крім на вечерницях оповідають казки ще й по млинах, де поки меливі сходиться богато людий, а також при похоронах мерця, при читанні псалтирі. (Раз у рік улаштовують селяни в честь померших поминки при чому всю ніч читають псалтиру. У перервах забавляться гості казками.)

Я записував казки, а крім мене прислухувалися оповідачеві селяни з йогож села. При тому записував я не тільки казку, але й замітки слухачів. Ці замітки мають безумовно певний вплив на форму казки. Загалом зміняє оповідач казку відповідно до своїх слухачів.

При збиранні казок велів я подавати собі й короткий життєпис оповідача. Це було потрібне не тільки для означення смаку та інтересів оповідача, але й для вияснення запозичування слів в оповіданні. На слівню оповідача, що довший час провів як робітник на Словаччині, на Угорщині або в полоні в Росії, мали ці подорожі чималий вплив. Записки казок, оповіджених у ріжних часах цими самими людьми виясняють дещо психольоґію творчости в оповідача. Я велів оповідати собі казки старцеві, що він оповідав їх перед 28 літами славному українському збирачеві Гнатюкові, також велів я собі по місяцеві цьому самому оповідачеві повторити казку вдруге.

Велике поширення сміховинки, що в них головними особами бідак, жид, пан і циган. Дуже улюблені леґенди про Христа та св. Петра. Леґенди зі старого завіта поширені куди меньше. Між історичними леґендами виріжнено леґенди з Францом Йосифом, як дієвою особою. Дуже цікаві звичаї і чародійні ділання в звяті: на Святий Вечір, ряд звичаїв, що відносяться до різдвяного колача, посипування фасолею, традиційна вечеря, чародійні сцени в овочевому саді, на новий рік, на Йордан, на Великдень із паскою, традиційні забави біля церкви, на Зелені Свята та н. Ряд звичаїв вяжеться з хрестинами.

При весіллі задержалося чимало цікавих звичаїв. Дуже займаюче є виставлення бою між старостою й приятелями молодого з одного боку й старостою та приятелями молодої з другого боку, звичай „гусок" звичаї з коровацем та імпровізовані промови старости.

Передовсім гідні уваги звичаї при похоронах, ряд звичаїв при миттю мерця, коли мерця кладуть у домовину й коли виносять його з хати. Задержалися похорони на санях заряжених водами в зимі й у літі й „комашня" (похоронний обід).

Дуже цікаві таківані „свічені", що в деяких околицях звуться „лопатками". Коли мерлець лежить у хаті й дяк читає псалтиру, молодь забавляється, при чому деякі ігри, як „дід і баба", мають сильно еротичний (любовний) підклад. Двох хлопців передягається, один за діда, а другий за бабу. Лице мажуть саджею й тоді починаються любовні сцени. При цьому втягають дід і баба й присутних у гру. Деякі ігри мають насмішливий підклад як пр. пародія (перелідя) похоронного обряду. Ці забави дуже цікаві не тільки для фольклориста та етнографа, але й для психольоґа. Дуже важне для фольклориста це, що до більшости звичаїв і ворожінь подають пояснення, чому це або те робиться, що значить одно або друге.

Сильна є віра серед населення в діявольську силу демонів, чарівників, опирів і т. п. Можна на місці прослідкувати, як повстають поодиноці оповідання про зустрічі з диявольською силою.

Щодо матеріяльної культури, то ця царина ще дуже мало прослідженa. Передусім слід замітити, що говірна границя сходиться з етнографічною. Так прим. ріжниться населення і-говору, від у-говору в ужгородській жупі жіночою ношею (иньша сорочка, иньший чепець) і вишивками на сорочках. Також є в марамароській жупі ріжниця в хатній обстанові. Населення у та и говору прикрашує нутро хати рушниками й тарілками, а в хатах і-говору нема усього. В ужгородській жупі мають печі комини, а в населення і-говору нема їх. Як у мові, так і в ноші цікаво слідити за чужими впливами. Так прим. в ужгородській жупі в ноші й у меріжках замітний сильний словацький вплив. Цікава черта: в одному селі перед 15—20 роками не було ще мережок. Перед 15 роками почали жінки й дівчата мережати. Що вони не мали ніякої традиції, то можна було найти в одному селі найріжнорідніші мережки, сливе з усіх околиць Закарпатської України.

Передусім визначається своєрідністю ноша Гуцулів, при чому й тут замітний ряд поодиноких родів мережок та поодиноких окромішностей ноші. Ясень і Краси ріжняться сильно своїми мережками від Рагова та Богдана.

У домашніх ткальних звертають увагу обруси скатерти. Обрусами прикрашують селянські хати в марамароській жупі „ю" та „я"-говір).

У Турянській долині цікава різьба в дереві (куделі, столи, скрині). Різьба в дереві буда в давнину також і в иньших місцях, так пр. найшов я різьблений стіл в окрузі Колово. Дуже цікаво різьба в дереві в Гуцулів, головно в Ясені.

Дуже поширена кераміка (вироби з глини). Місцеві майстри виводять цю штуку з дуже старинних часів і називають своїм першим учителем біблійного царя Соломона. Спосіб виконання робіт не всюди однаковий. Зважить воно й від якости глини. Мабудь походить це мистецтво в Закарпатській Україні з дуже давніх часів й не запозичена від Мадярів. Вказують на це в найбільше випадках часто українські назви, як поодиноких частей печей як і приналежностей: (піч, рот.)

Замітні теж вироби з тіста. Це „паски", хліби з прикрасами з тіста. У деяких селах малюють на Великдень писанки, крашені великодні яйця. Треба відріжнити писанки в Турянській долині від гуцульських писанок, з огляду на їх рисунки. В деяких околицях писанки не мають ніяких взірців. Їх тільки красять.

У поодиноких місцевостях карбують палиці пастухи й наґаядачі, що збирають гроші за сіно. Ці карби заступають їм письменні записки.

Збірку мережок, рушників, різьб у дереві та вертелів передав я етнографічному відділови Національного Музею в Празі. Найбільша частина зі зібраних мною матеріялів (із сіл Волове, Лозянське, Синевир, Поляна, Сойма, Прислоп, Торун, В. Бистра, Лубня, Лужок, Верховина, Бистра, Волосянка, Ворочево), мережок, сорочок, рушників, настільників і т. и. є на отвореній саме виставі в Празі „Umeni a zivot Podkarpatske Rusi".

Богато цікавих помічень найде в Закарпатській Україні й лінґвіст (дослідник мови). Як у звучні так і в слівні мови знаходимо велику ріжнородність. Звуковим ріжницям товаришать часто і ріжниці в словах. Так прим. у ріжних околицях мають поодинокі части хати й теж поодинокі части одягу ріжні назви.

Великий вплив на мову має мадярська мова, головно при запозичуванню поодиноких слів. У старих, що відбули військову службу, коли військовою мовою була ще німецька, сливе не замітний вплив мадярської мови. Тут попадаємо на запозичування з німецької мови.

Автор кінчить статтю заміткою:

„Треба сподіватися, що цей багатий мовний, фольклорний і етнографічний матеріял у найблизшому часі буде основно розслідженний".

Як бачимо з цього Чехи цікавляться закарпатською віткою нашого народу та її життям. Дбають вони й про шкільництво. Колиб так наші Закарпатські брати були свідомиці, то певно вміли ще більш використати й конституцію й добру волю чеського правительства. А навіть, коли й треба гостро виступити проти правительства, (а воно треба й буде треба, бо кожна рука д'собі крива) то при більшій свідомости й боротьба малаб кращі успіхи. Та треба сподіватися, що воно так буде. І коли спільними зусиллями вдасться колись усім нашим віткам злучитися в одній українській державі, то наші закарпатські брати ввійдуть уже в неї як свідомі громадяне.

М. А. Л.

ДО РОБОТИ!

Під увагу нашому загалови в Америці.

(Допись з Миннеаполис, Минн.)

Вагу і розмір народньої роботи можна пізнати по допісях з поодиноких місцевостий і тому всяка місцевість повинна від часу до часу дати про себе чути. На нас, американських Українців, поклала доля обовязок спомагати наших братів за океаном матеріяльно і морально. Щоби вивязатися з тої задачі, ми створили центральну організацію, яка має вести провід в народній роботі, а це „Обєднаннє". Але що зробить центральна організація, коли місцеві товариства, поодинокі члени, організацій й інституцій її не підіпруть. Коли поодинокі місцевости позістануть глухі на заклики і прозьби то центральна організація не зможе богато доконати. Нам не треба дивитись на гучні слова, але хай за нас говорять діла а радше цифри.

Виказ збірок є найкрасшим білянсом народної роботи даної громади, її патріотизму, свідомости, і самопошани.

Між нашим народом не бракує і партій, бо як зійдеться два чоловіки, а вже мають три партії. Не бракує також і фанатиків релігійних, які ніяк не можуть зрозуміти, що релігія не сміє стати на перешкоді ніяким народним справам. Подивімся Американців. Вони мають богато сект релігійних, але того сектанства не вводять в народню політику. А у нас, на чім іншім зачав, а на релігії скінчив. Не пора нам тепер поміж собою гризтися про переконання релігійні, але пора збирати свою силу проти імперіялістичної Польщі та Московщини. Тільки недотепа або зрадник не хоче нині одного національного фронту для Українців. У боротьбі за незалежну українську державу найбільші партійні вороги мусять подати собі руки до згоди.

Поки не визволимо усього нашого народу, поти кождий з нас має знати лише одно, а це, що він Українець.

Москаль і Лях взяли собі за ціль знищити нас до корена, а наше місце напровадити зайлів, які мали би стати панами на наших прадідніх землях, та помимо усіх звірств і страшного гнету наш нарід не подався і не піддасться ніколи вражим наїзникам. Наш нарід присягнув для 18-го марта 1922. на горі св. Юра досмертну вірність своїй українській державі, а на Україні і досі не вгавають повстання.

Ми, американські Українці, повинні як найбільше своїм братам помогти в
а це: складати ф
Школу в старом
льки школа, ш
школа виборе
залежну Укра

І наша міс
жовтня с. р
Рідну Школу
становляє на
вати її до того
нарід не визвол
го ярма.

Всі, хто тільки
Українцем, тут на
не забуває про Рід

Таксамо мусимо
щоб поставити нашу
ську школу в Америці
ший уровень, щоби наш
знали українську мову й іс
рію, щоб відтак не встидалися
признатись свого українського
походження.

Візьмім собі примір хотьби
тут в Миннеаполис. Майже всі
народности, які тут живуть, ма
ють свої школи, народні доми і
т. п. інституції, тільки ми Укра
їнці лишились о яких 20 літ по
заді. Маємо тут церков а під
нею салю, яка не є ні трохи „ре
презентаційною будовою". Годі
туди запросити чужих гостий, без побоювання, що чужі винесуть з цеї салі враженнє малої культурности нашого народу. Салі на театер, концерти, віча вже рішучо нема. Ідемо кланятись Жидам. Німцям і другим, як коли вимагає потреба, а самі не беремось до будови. Все маємо якісь перешкоди з боку несвідомих одиниць, котрі самі нічого не роблять і другим не дають. Прийде час, що й вони зрозуміють свою похибку і приступлять до кориного діля. Нашим кличем хай буде; Все вперед мимо перепон, а з певністю будемо мати Народний Дім, школу, і старші будуть мати де зійтися, щоби хоч на хвильку забути за клопоти дня, та хоч думкою перенестись під рідні стріхи, у рідний, нещасний наш край.

Тому до роботи Українці й Українки в Миннеаполис і ціла наша громадо американська.

Громадянин.

ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СОБОР-РІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЗАПИШТЬ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА

ОСЕНАД.

1894–1924

Ювилейна Кампанія

ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА

МУЩИН, ЖЕНЩИН, ХЛОПЦІВ, ДІВЧАТ І ДІТИЯ ВІД 1-ГО РОКУ ДО 55 ЛІТ ВІКУ

НА ОБОЗПЕЧЕННЄ ВІД $180 ДО $2.000 ПРИЙМАЄТЬСЯ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

$1,200,000,00

НАЙПЕВНІЙША І НАЙСКОРША ВИПЛАТА ЗАПОМОГ НА СЛУЧАЙ ТЯЖКОЇ НЕДУГИ, КАЛІЦТВА АБО СМЕРТИ

Приєднуйте Нових Членів!

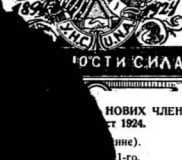

...ЮСТИ СИЛА

...НОВИХ ЧЛЕНІВ
...ст 1924.

...нне).
...1-го.
...1-го, Кокут 1-
...на 2-ого.
...го.
...1-го.
...3-ого.
...ох.
...1-го.
...ох.
...1-го.
...ор 8-ого, Павлов-
...ор 2-ого.
...ало 1-го.
...й Кароль 1-го.
...ро 1-го.
...Василь 1-го, Підгай-
...ола 1-го, Сагатій Фи-
...х.
...С. 2-ого, Заяць Ів. 2-ого,
...инчук Стефан 1-го, Рако-
...й Василь 1-го.
...Пульган Петро 5-ого.
...Присяжний Семен 3-ого.
...Чопик Іван 3-ого.
B. 164. Піщіль Михайло 1-го.
B. 200. Господарець Петро 1-го, Жатковський Стах 1-го, Миськів Стефан 1-го, Кузєька Тимко 1-го.
B. 201. Микитишин Михайло 1-го.
B. 206. Бурак Василь 2-ого.
B. 211. Фостик Дмитро 1-го.
B. 232. Пандрак Іван 1-го.
B. 234. Гвіздь Юрій 2-ого.
B. 248. Левкович Микола 2-ого.
B. 266. Бабяк Ігнатій 3-ого.
B. 276. Фук Михайло 9-ого.
B. 388. Могильський Василь 1-го.
B. 301. Сливинський Микола 2-го.
B. 318. Косій Йосиф 4-ого, Демчук Теодор 2-ого.
B. 338. Янковський Франко 7-ого.
B. 370. Довгий Михайло 3-ого.

(Дальше буде).

ОБІЦЯЮТЬ ДАЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ ОРГАНІЗУВАТИ І АДРЕСИ НАМІРЕНИХ СВОЇХ КАНДИДАТІВ ДО ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ ПРИСЛАЛИ:

(Продовження).

B. 7. Когут Іван, МкАду, Па.
B. 20. Таранта Ів., Гентрайк, Міш.
B. 42. Сантак Олекса, Пасейк, Н. Дж.
B. 82. Фільовик Антін, Ню Александрія, Па.
B. 86. Пищук Михайло, Олифант, Па.
B. 105. Слободян Стефан, Найстаун, Філя., Па.
B. 120. Монастирський Василь, Вудданн, Па.
B. 128. Зазуля Он., Лорейн, Огайо.
B. 232. Пандрак Іван, Донора, Па.
B. 288. Грегорш М., Савт Бетлеєм, Па.

(Дальше буде).

НОВИЙ ВІДДІЛ організує **д. Іван Григорчук** в Мт. Юніён, Па.; **д. Іван Мевкало**, Клейртон, Па.; **д. Стефан Федицький**, Фрідом, Па.; **д. Контянтин Бабич**, Бауна Брук, Н. Дж., **Микола Бачинський**, Гленвіл, Конн.

КАМПАНІЯНА ПЕРЕПИСКА.

Членови 276-го відділу: Бачиться, що Ви справді послухали ради і взялися до організовання нових членів, аби відділ поставити на першім місци. Щоби Вам на тій висоті вдержатись, треба ще знати оден секрет 1-го відділу в Шамокіни, котрий до тепер держиться на першому місці. Сей відділ ніколи немає суспендованих членів, а у Вас сего місяця самих дітий суспендованих аж 32. Здається, що хоч Ви зорганізуєте богато нових членів, а відділ Шамокінський ані одного, то Ви йому першенства невідберете.

Переписуючися з головною канцелярією в справі кампанії або якій будь іншій організаційній справі, перед всим треба зазначити числом свого відділу. Це влегше гол. урядникови орієнтуватися в системі, прискорює полагодження справи і відповідь. Пишучи до гол. канцелярії треба підписати своє повне імя і назвиско та число відділу. Також число грамоти, єсли у відділі є другий член, що так само називається.

Читаючи справоздання обходу 15-літнього ювилею Т-ва Вільні Козаки, від. 316 в Рачестер, Н. Й., мило вражає факт, що Т-во і в таке радісне свято незабуло помянути своїх померших членів.

В слідуючім зараз числі нашого органу читалося знов поклик Т-ва Запорожської Січи, від. 155 в Перт Амбой, Н. Дж. Взиваючи всіх членів до участи в поминальнім богослуженню за помершими членами сего Т-ва.

Недивна, що оба ті Товариства є великі числом членів, бо о членів за життя дбають, а й по смерти о них незабувають.

До таких Товариств горнуться члени, до таких Товариств на місце одного помершого десятки нових членів приступає. І як же супроти таких Товариств виглядають відділи, в котрих через рік було кілька случаїв смерти членів, а нових ані одного.

Козак Сенько, Бріґпорт, Па. Нам дуже дивно, що через парафіяльну ворожнечу Ви негодні організувати нових членів. Треба мати розрижнити одні справи від других і не мішати. Також за причину подаєте якісь дописи в Січових Вістях. Бійтесь Бога, де кум, а де коровай. Що Сою з тим має спільного! Ми Вам не лиш радимо, але наказуємо згідно з статутом У. Н. Союза, жадної парафіяльщини ні політики зі справами союзовими немішати. Я звернеся Вам в слідуючім рахунку.

Микола Бачинський, Гленвіл, Конн. Пишете, що там наші люде стоять в польських організаціях і разом з ними клапають руками як буськи крилами. Велика шкода. Колись там істнував наш відділ завдяки трудолюбивости братів Робаків. Так викадують рекорди нашої канцелярії. Це був досить рухливий і патріотичний відділ, хоч складався в більшости з Українців латинників. Маємо надію, що коли возьметеся до праці то Вам вдасться легко там новий відділ скласти і організацийне українське життя відновити. Справа варта труду.

Троїй, Н. Й. 19. падолиста 1924 р. Прошу прислати мені 15 членських аплікацій до У. Н. Союза і то відворотною почтою, бо в суботу хочу занятися вписуванням нових кандидатів для дорогої нам організації. — о. Й. Ялечко, 182 — 3-та ул., Троїй, Н. Й. Так виглядає любов до організації, не словом але ділом.

Малаховський Теодор, Топпер Лейк, Н. Й. Дякуємо за прихильність і щиру інтенцію.

Семегин Л. Микола, Дітройт, Міш. Хоч Ви пишете аби лист Ваш кинути до коша, наколи підкреслені в нім точки негодяться зі статутом організації, ми бажаємо висказати надію, що обставини, які Вам тепер непозволяють до відділу приступити, зміняться і матимемо нагоду еще вписати Вас в почет членів нашої славної організації, посередництвом котрогось з Дітройських наших відділів, бо тільки відділи, а не головна управа, можуть нових членів приймати і членські місячні вкладки колектувати.

Макух Михайло, Шікаґо, Ілл. З присланих Вами адрес неможна скористати, бо незнати, з якого Ви відділу або до котрого відділу Ви хочете тих кандидатів придбати. Єсли Ви хочете помагати, то ненасилайте тут паперців, яких немож відчитати, але зажадайте в секретаря посткарти на тую ціль призначену і точно її виповніть.

ПОЗІР! ФРАКВІЛ, ПА., ПОЗІР!
Бр. св. Апп. Петра і Павла
від. 242 У. Н. Союза, буде

ПОСВЯЧУВАТИ

Американський Прапор і синьо-жовті ленти

на THANKSGIVING DAY, то є В ЧЕТВЕР, 27. ПАДОЛИСТА Б. Р.

На посвячене запрошують дооколичні Братства і Товариства прибути та взяти численну участь в посвяченю прапора і синьо-жовтих лент.

Служба Божа начнеся точно о 10-ій год. перед полуднем. Вечером, о год. 7-ій того самого дня відбудесь БАЛЬ на дохід братської каси. Баль відбудесь в **Wassails Hall, Frackville, Pa.** Се буде вже запусний баль, тому запрошуєся всіх. За добру забаву ручить — **Комітет** 276

ПОЗІР УКРАЇНЦІ МІСТА ТЕРНОПОЛЯ І ОКРУГА!

ПЕРШІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Українців міста Тернополя і околиці котрі відбудуться

В СЕРЕДУ, 26. ПАДОЛИСТА, 1924

в Укр. Нар. Домі, 217 E. 6th Street, New York, N. Y., о год. 8-ій вечер.

Просимо всіх прибути. — **Комітет.**

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВНОГО ХОРУ.

КОЛЯДИ

на мішаний хор, гармонійно уложені найвизначнійшими композиторами, в народній мельодії; збірник обнимає 35 пісень з повним текстом і нотами. Ціна $1.50 вже з оплатою почти.

Замовлення посилайте на адресу:

VASILIB GRIJKO,
161 TILGHMAN ST. ALLENTOWN, PA.

ПОЗІР!—НЮ ЙОРК, Н. Й.—ПОЗІР!

THANKSGIVING DAY

Комітет Жіночого Демократичного Клюбу улаштовує **ЧАЙНИЙ ВЕЧІР** враз з иншими несподіянками в **четвер, 27. падолиста, в Клюбовій сали, 59 St. Mark's Place** (8 Street). Початок о 4. год. пополудни. Проситься всіх членкинь, членів і симпатиків прибути. — З поважанням 275-76

Комітет Жіночого Дем. Клюбу.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Заходом Укр. Товариства „Вільні Козаки міста Львова"

ТЕАТР УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

— відограє —

НЕВОЛЬНИК

історичну драму в пяти діях зі співами і танцями Карпенка Карого.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ПАДОЛИСТА 1924 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-19 EAST 6th STREET, - - - - NEW YORK, N. Y.

Початок о год. 8-ій вечером. — Вступ: $1.00, 75 і 50 цент.

ЧАСТЬ ДОХОДУ ПРИЗНАЧЕНА НА „РІДНУ ШКОЛУ"

Українці:

Товариство „Вільні Козаки міста Львова" отсею дорогою просить Вас прибути на сю прекрасну драму, яку рідко бачиться на нашій сцені. 276-77

Комітет.

ДОПИСЬ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Околиця Фармонт Евенів ще нині запишеся до Укр. Нар. Союза, бо завтра буде запізно.

Чому?

А тому, що ніхто не знає, що його чекає, де чекає і коли його нещастє спіткає.

Отже, аби себе вже тепер добре заобезпечити на випадок якого нещастя, то найлучше тепер користати з нагоди, котру дає У. Н. Союз. У. Н. Союз просить кождого Українця: „Прийди до мене, а я тобі стану у вигоді як тобі буде біда. Вразі каліцтва я тобі дам поміч. Вразі великої хороби дам тобі поміч. Навіть якби не було кому обійти тебе, як ти лежиш хорий вдома чи в шпитали, то члени Союза тебе доглянуть, прийдуть до тебе, і запитають тебе, чи ти нині їв, чи ти мав доктора, чи тобі тепло. Все, що тобі потрібне вразі твоєї біди, маєш від мене.

Такі річи є обовязком кождого члена Союза. Обовязком члена Союза займитися тобою. Якби ти помер (не дай, Боже), він тебе поховає; його члени займуться твоїм майном, аби не пішло марно; він дасть запомогу твоїй удові й твоїм сиротам. „Я" — каже Український Народний Союз! — „я опікуюся тобою цілим. За тих пару долярів, що ти зложив в Союзі, дам тобі поміч в разі твого каліцтва або твоєї хороби, дам тобі поміч, сотки і навіть тисячі долярів. Все за тих пару місячних долярів, які ти зложив в Союзі.

„Ти певно ощаджуєш гроші. І добре робиш. Але ти не можеш бути певний, що зложиш тілько, що Союз тобі або тому кому ти відповіш, можеш дати.

„Отже не жалуй тих пару долярів. Дай їх до Союза, а за них Союз заощадить тобі тільки, на кілько ти запишешся. Се може бути й в десятеро більше, якби ти зложив без Союза.

„Може тебе хтось тягне до англійської або якоїтам другої „іншуренс". Заким приступиш до неї, памятай, що наш Союз є власностю всіх членів Союза та що все, що він має, належить і має служити самим членам, а більше нікому. Він не оснований на те, аби робити зиски церовцям, які в нього свої гроші вложили. Союз заснований самими членами, вони ним орудують, і так ним кермують, як їм подобається.

„В Українськім Народнім Союзі правлять нашою мовою свої люди, яких там постановили самі члени. Український Народний Союз се українська народна інституція і кождий Українець і Українка повинна передовсім належати до Українського Народного Союза."

Так каже Український Народний Союз до всіх Українців і Українок на американській іміґрації. Він приймає кождого чесного й здорового. Нашим обовязком є послухати його доброї ради.

Іван Слободян,
член від. У. Н. Союза, ч. 324.

—o—

ОЛИФАНТ, ПА.

Чергові баламути.

Я, член Українського Робітничого Союза запитує редакторів Народної Волі о висказанне вашого стремління до українського народу. З вашої часописи я тільки довідуюся наклепів, сварні і роздорів.

І нині взяв я читати вашу часопись ч. 128 Народної Волі, а саме статтю „Черговий Соборчик". Та ця стаття мене страшне зденервувала як рівнож і збаламутила, а іменно своїми наклепами на всьо, що тільки національне та релігійне.

Щодо визволення українського народу зпід ярма ляцького, то вам, панове редактори, ані в голові. Воно для вас цілком байдуже. Але накинутись на нашого брата, безчестити і назвати худобиною, о то ви є перші до того. І русинського не любите, бо він поїхав на Радянську Україну, Петрушевича, бо кепсько провадив політику, д-ра Назарука не любите, бо той підтримує „владу грубу в одній особі". Священиків не любите, котрі проповідують віру Христову і стремлять до національного визволення, а Бога не любите через те, що вам впхнув до вашої голови зігнилої фасолі, котрусьте не зіли з Пілсудським в поході на Проскурів.

З огляду на вашу киринну роботу, запитую вас понове редактори: До чого вистремлете, яка ваша ціль і яка має бути ваша будуча держава українська, бо я вам признаюсь, що відколи я став членом Укр. Роб. Союза і зачав читати Народну Волю, то я від того часу став цілком збитий з дороги. Бо я абчу, панове, що ви накидуєтесь і на червоних і на синьожовтих і на своїх членів, що аж викидаєте з товариства, і на попів і на богів. Але я вам лише даю вказівку, що такою дорогою далеко не заїдете, бо перед вами стоїть велика пропасть, яка вам скорше очи заглядить аніж зведете з дороги наш нарід на культурнім, політичнім і національнім полі. Ми знаємо, що „Обєднанне" підтримує наших студентів на еміґрації, дає поміч підпольній боротьбі з Польщею, дає на Рідну Школу, і на інвалідів, сироти і на всяку річ, якої тільки потреба у старім краю. Я раджу Народній Волі не поміщувати в нашій часописи таких небилиць за гріш українського робітника, а взятися до щирої праці разом з другими для визволення українського народу.

Прошу хвальну редакцію Свободи" помістити мою дописць в найблизшім числі.

Бувший український старшина
М. Ластівка.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Падолистове свято.

Свято 1-го падолиста, памятне свято визволу Західної України з довговікової неволі, обходила нюарська українська громада в неділю, 2-ого с. м.

Наперед відбулось поминальне богослуженне в церкві св. Івана Хрестителя, де зібрано на Рідну Школу в нашій Галичині $106.18.

Вічне було вже в церковній галі, на якому промовляв фінансовий секретар У. Н. Союза д. Роман Слободян про значінне падолистового свята. На вічу зібрано на інвалідів в нашій Галичині 61 долярів.

Уладженнєм свята занялась місцева Січова Орґанізація, а особливо її провідник д. Й. Крук.

Обі зібрані суми вислано до Обєднання в Филаделфії на призначені цілі.

—o—

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ.

Збірка на Рідну Школу.

Дня 9. с. м. наші Січовички сот. 9., загостили до товаришки Параскеиї Романюк щоби розвеселити її в день її іменин. При милій забаві у нашої щирої Січовички не забули ми також і за рідний край та Рідну Школу, на потреби якої зложили щиру жертву, котра єсть дуже помічна для тих, що мусять учитися у приватних нашо школах. На рідну школу зібрано 13 дол., а зложили слідуючі Січовики і Січовички: Катерина Шемерляк, Текля Янусевич і Анна Грабінська по 2 дол.; Олена Гавришків, Олена Шпорлюк, Анастазія Синіцка, Параскевія Романюк, Петро Романюк і Ілія Романюк по 1 дол.; Михайло Романюк і Анна Романюк по 50 ц. Разом $13.00.

Честь вам Січовички Сот. 9. у В. Пулман, що незабуваєте за свій рідний край.

Кромі того вислано через Обєднанне ще 4 доляри від сотника Сот. 9. з розпродажі книжок на Р. Школу, котрі він отримав зі Львова, а які Січовики розкупили. Разом вислано 17 долярів.

У нашій місцевости у Вест Пулман нема богато Українців, а до народної роботи нема навіть і тої горстки, що тут мешкає. Час від часу висилається дещо на рідний край, але спитаю вас браття, хто висилає? Се Січовики — та мала горстка Українців, які бажають мати свою українську республіку, і котрі готові стати в обороні своєї вітчини. Час і пора Українці у В. Пулман прокинутися та стати усім разом до народної роботи та помогти нашим браттям вирватися з ляцької неволі. Збираймо отже жертви на рідний край і заохочуймо других, а прийде час, що наше серце зрадіє і повстане Вільна Незалежна Українська Республика. — Гаразд!

Січовик.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Заходом Товариства „Любов" відограється драма

УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ

написана Іваном Франком

В СУБОТУ, 29-ГО ПАДОЛИСТА 1924 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІ ГАЛИ 849 N. Franklin Street, PHILADELPHIA, PA.

Початок точно о годині 8.30 вечером.

Громадяни міста Филаделфії просимо до численної участи. В сій драмі беруть участь добірні аматорські сили, як: паньство Рибаки, Лівач, Копюбинські і другі. Ся драма прямо зворушлива. Тоб. „Любов" докладає всіх можливих старань, щоби задовольнити публику. Як всім відомо, пан Рибак і пані Рибакова виступають в головних ролях. Підчас павз буде приграватн орхестра під проводом молодого скрипаля п. П. Дубаса і панни О. Довбенко. Половина приходу призначена на наукові і добродійні цілі в рідним краю. — До численної участи всіх просить

Комітет Представлення.

272,3,5-6

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

УКР. ТЕАТР ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В НЮ ЙОРКУ

— відограє —

під управою артиста Олега Азовського

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 27-ГО ПАДОЛИСТА 1924 РОКУ

чудову комедіо-оперетку в 5-ть діях під назвою

ТРІЙКА ГІЛЬТАЇВ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 East 6th Street, New York City.

Початок точно о год. 8.30 вечером. — Вступ 50 і 75 центів.

По представленню БАЛЬ до пізної ночи. 273-76

ПОЗІР! — БРУКЛИН, Н. Й.!

Заходом Укр. Братства св. Вм. Димитрія, в Бруклині — відбудеться

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

з нагоди десятьлітного заснования того-ж Братства

В НЕДІЛЮ, 30. ПАДОЛИСТА

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ

при 162 Норт 5-та ул., Бруклин, Н. Й.

Початок о годині 4-ій пополудни. Вступ 50 і 35 центів; дти 15 центів.

Продукції хорові виконає Бруклинський Боян під управою п. Василя Співацького.

Вп. Родимці! Се є перший сего рода Концерт в Бруклині, Н. Й., тому то всіх Українців і Українок з Бруклина і околиці запрошує як найгорячійше до численної участи

276-77 Комітет.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ НАНТІКОК І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Заходом Спів. Амат. Кружка ім. Т. Шевченка, відбудеся

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 30. ПАДОЛИСТА

В HIGH SCHOOL AUDITORIUM

Nanticoke, Pa.

Програма складаєсь з найкрасших укр. пісень, котрі відспіває місцевий мішаний хор. В тім концерті візьме участь знана співачка з Філядельфії п-на Маруся Гутрівна, котра відспіває сольо кілька українських, анґлійских і італійских пісень. Також звісний і улюблений між українським народом віоліяіст з Ню Йорку п. Роман Прийдитковий відограє як найкрасші мельодії українських пісень.

Дірігент хору Данило Стецик.

Початок точно о год. 8-ій вечером.

Родимці! Кождий, хто любить свою рідну пісню і хоронить своїми національними святощами, той певно не пожалує свого часу і труду, а прийде хотяйби і з дальшої околиці на сей величавий концерт, а вповні буде задоволений. 274,5-7

Комітет.

ПОЗІР! ПАСЕЙК, Н. ДЖ., ПОЗІР!

Співацьке Тов. ім. М. Лисенка в PASSAIC, N. J.

устроює театральне представленне

МУЖИКИ АРИСТОКРАТИ

зі співами і музикою під проводом п. Т. Онуфрика

на дохід Українскої Школи

В СУБОТУ, 29. ПАДОЛИСТА

В ГАЛИ ШКІЛЬНІЙ

212 President St., Passaic, N. J.

Початок о годині 8. вечером.

Вступ для дорослих $1.00, 75 і 50 цнт.; для дітий 15 центів.

По представленню

БАЗАР І ВИГРАВКА РІЗДВЯНИХ ДАРУНКІВ.

На представленне запрашає всіх наших Родимців з Пасейк і околиці до як найчисленнійшої участи

272-77 Комітет.

ПОЗІР! — ПАСЕЙК, Н. ДЖ.!

Українська греко-кат. парохія св. О. Николая в Пасейк, Н. Дж.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

на дохід своєї школи

ВІД 27-го ПАДОЛИСТА ДО РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО

що вечера

НА PRESIDENT STREET, 212.

До виграння послужать ріжні потрібні до ужитку домашного, як і забавки і прегарні дарунки на Рожд. Христове.

Кождого вечера буде приграватн музика.

Відтак слідують театральні представленя, рухомі образці, комічні діяльоги, контести і т. п.

Всіх щирих парохіян і наших добродіїв проситься о надісланє фантів і інших ужиточних річий так для кухні як і для Базару. Сердечно запрошують всі місцеві і доколичні Товариства і Братства, як і поодинокиї Українців до ласкавої участи.

271-76 Комітет.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.!

Заходом DOWN TOWN S. & A. CLUB, Inc. — уряджується

НА ДОХІД ПОТЕРПВШИМ НАСЛІДКОМ ПОЖАРУ НА ДОЛИНІ МІСТА.

ДВАНАЦЯТИЙ РІЧНИЙ БАЛЬ

У VICTORY HALL

York & Henderson St., Jersey City

В СУБОТУ, 29. ПАДОЛИСТА

Вступ 50 цнт. Вечером.

До численної участи запрошує всіх

276-78 Бальовий Комітет.

ПОСЛІДНЯ ПОКЛИЧ. ЛИШЕНЬ ПАРУ ОСТАЛО.

МАЛА КУРЯЧА ФАРМА 10.000 квадр. фітів $269, малий задаток $5 місячно. У великім місті, блок від шосейного великих фабрик. Склеп і церква. Суха висока рівна земля, нема болота. Даром тікет для мужа і жени. Офіс отворений денно від 9. до 5. Неділі від 9. до 9.30 рано. ОФІС ПАРКА, TOM 63 Park Row, New York City. 276-78

Клим Полішук.

„ВОЄНКО"

(Із записної книжки).

(Докінчення).

Дідусь витерся рукавом і схопивши його за руку, поспішаючись і заікаючись почав говорити:

— Ото, як ви пішли, то вони ще пили й говорили про те, як треба їхати на волость. Журибіда хотів, щоб було так, як ви казали, з мітінгами, чи як його там, а Підкуйного відмовляв його і казав, щоб він не слухався вас, бо ви його обманюєте. Потім Підкуйнога приніс звідкись якусь стару шаблю й остроги і став його вбірати по воєнному...

— Як так?— спитався Коцюбенко. — Він же у світі!

— Отак, як бачите! Остроги причепили до постолів, а свиту підперезали поясом і повісили шаблю...

— І щож, Журибіда дав оце все зробити з собою?

— Він спершу відмовлявся, але як Підкуйнога приніс йому ще якогось широкого кашкета із звіздою, то він натягнув його на голову і ходив по хаті, приказуючи — ась, два... ась, два...

— Ну, щож далі? — нетерпеливо спитався Коцюбенко.

— Далі вони знов пили і знов говорили... Казали, що Журибіда повинен так їздити, як колись архирей, або губернатор, а Підкуйнога завтра рано має параду коло церкви зробити зі своїми міліцейськими...

Коцюбенко повернувся до мене:

— Як бачу тепер, ви казали правду!... Занадто я надавав йому отих звань усяких і от звихнувся мужик...

— Та ще й як звихнувся! — сказав дідусь. — Коли Підкуйнога сказав йому про параду, то він аж підскочив від радости і загаласував, щоб і благодарственний молебень також був. Підкуйнога казав, що піп може на це не згодиться, аде Журибіда вже й сам слухать нічого не хотів. Схопився, став бігати по хаті і кричати, щоб до нього зараз-же привели попа, а коло хати поставили варту...

— А щож Підкуйнога? — цікавився Коцюбенко.

— А що йому?! Він і радий метушитися, бо в тій метушні він тепер найстарший і робить що йому самому хочеться...

— Щож він там таке робить?... — хвилювався Коцюбенко.

— Поставив спершу варту коло хати з обрізками в руках, а потім привели попа і сказали йому, щоб він відслужив у церкві молебствіе за здоровля Журибіди й за народню власть...

— Ха-ха-ха!... — несподівано якось істерично зареготався Коцюбенко. — Так його, патлача такого, так!...

Дідусь залякано підвівся з ліжка і тихо сказав:

— Щож тут смішного, як вони його забили?!...

Коцюбенко так і завмер.

— Забили?! — ледви промовив. — За що?

Дідусь знову заплакав і, крізь плач, вирвалися лише уривчаті фрази й окремі слова:

— Сказав, що не мають права приказувати... Сказав, що церква відділена... Журибіда став шарпати його за бороду і кричати: „Тепер ти знаєш, що таке воєнко?"... Потім вони його повели в льох і... і... забили...

Вдарися кулаком в груди і заридав як мала дитина.

— Я вибіг на вулицю і став кричати... Вони зловили... Тягнули в льох... Били... А я втік сюди... Вони зараз також прийдуть... Вони хотіли ще раніщ, але через попа затримались... Посилали одного міліцейського довідатися, що робите... Він був тут і казав, що тайну раду радите з Петлюрівцем...

— Деж той [illegible]

скрикнув Коцюбенко.

— Це вони так на товариша кажуть... — показав дід на мене.

Трівога в моїй душі зросла до болю. Я встав на ноги і сказав:

— Нічого ви з ними не вдієте тепер, хоч самі створили їх! Ходім, ліпше!...

Коцюбенко махнув рукою.

— Заспокійтеся!... Щож далі, діду?...

— Вони казали, що ви хочете зробити переворот, що ви змовляєтеся, що ви з Постернаком за одно і хочуть зробити вам чека...

— А воєнко для чого?

— Пікуйнога каже, що Воєнко для командування тільки, а все діло має робити він, бо в нього вся сила...

— Щож на це Журибіда?

— Той ходить тепер з остроґами і радіє... Збірається ще хату Постерначчі спалити...

Враз задзвонив дзвін.

Бом... бом... бом... — простогнав великий.

Бам... бам... бам...— затужив менший.

Ми схопилися й вибігли на двір. Небо над селом було червоне й рижий дим котився просто на церкву. На селі стояв глухий гомін, серед якого чувся несамовитий крик якоїсь жінки.

— Ось вам ваша сила! — несподівано вирвалося з моїх уст.

— Гасити треба, гасити! — дико крикнув до мене Коцюбенко і раптом зігнувся до землі. — Деж я тепер свого Христа сховаю?...

Коло церкви почувся якийсь крик і в провулку показався гурт темних постатей, які при світлі пожежі здавались страшними й загадковими. В передніх рядах юрби, було видно, йшов Підкуйнога, а поруч його Журибіда. Обидва вони сильно затоварювалися й галасували.

— Ізмени не должно бить! Нада знічтожить єйо! — кричав Підкуйнога.

— Еге, еге!... Зничтожити, прокляту! — верещав Журибіда.

Побачивши нас, вони зупинилися. З хвилину стояли мовчки, не рухаючись з місця, а далі захвилювалися і всі разом посунули на нас.

Коцюбенко виволив з кишені револьвер і став утікати. Я побіг разом з ним. Дідусь, у своїх білих штанах і сорочці, заметушився на одному місці і так потонув у юрбі.

Біжучи через городи, по яких котився густий дим пожежі, ми чули, як за нами сатаніла юрба і як кричав Підкуйнога:

— Бейте єво, старого чорта, бейте!... Пускай знаіть, как підпуріждать!...

Вибігли за село й кинулися просто в ліс. Глухий гомін дерев видався мені величним співом черненого хору в Печерськім Монастирі і я несвідомо майже, зупинився і став слухати. Крізь лісовий гомін долітали з села окремі викрики й хвилинами чулося жіноче голосіння. Однаково, як це не дивно, моя душа була цілком спокійна, а важка втома збурювала й хилила до долу.

— Добре булоб спочити тепер! — сказав я до Коцюбенка.

— Спочити?! — здивувався він. — А вони як?!...

— Хто вони? — спитався я.

— Начальник і Воєнко... — сказав Коцюбенко.

— Тож вони вбити вас хочуть!...

— Вбити?!... Гм... вбити, кажете?...

— А чогож ви тоді втікали?

— Хто втікав?... Я не втікав!.. — заговорив він якимсь голосом. — То я так собі... так собі від Христа побіг...

Раптом сів на землю й заплакав:

— Так марнується сила... марнується сила... марнується сила...

Я нахилився до нього і став гладити його по голові.

— Заспокійтеся! Не треба так! Вставайте та ходім, бо тут можуть нас знайти!...

— Йдіть ви собі к чорту! — заскреготав до мене зубами. — Розумієте, — к чорту!...

— Алеж ми разом маємо йти! — пробував його вговорити.

— Чуєте, що я сказав?! — грізно підвів голову. — Йдіть собі і не перешкоджуйте мені бути тут на варті!...

— На якій варті?...

— Ліс тепер мій і я не дозволю його нищити!...

Я мовчки відступився від нього. Він пильно подивився на мене:

— Не віріте, га?... Не віріте?... Так зараз побачите!... Зараз побачите!... Інтеліґент!... Зволоч!... Анемія!... Плязмонія! Анархіст!...

Миттю став рачки й вишкірив зуби:

— Гав!... Гав!... Гав!...

Я зрозумів усе й кинувся від нього. Біг так довго, заки не замерло в моїх вухах оте божевільно „гав!" й заки лісовий гомін не обгорнув мою душу мовчазним спокоєм. Тоді зупинився і побачив, що вже сходить сонце. В низу дерева були обгорнуті сизобілим серпанком легеньких туманів, а в горі були залиті червоним сяйвом літнього сонця. Якась дивна байдужність обгорнула мене і я спокійно ліг на траву й задивився на небо. Небо було синє, прозоре й чисте і, чомусь здавалося мені, що високі стоїтні сосни своїми осяйними верхами намагаються його підпалити, як Воєнком підпалив Постернакову хату, але воно не хотіло горіти, бо тоді мав би вже збожеволіти я... Лежав і бачив просто над своєю головою величезного вулика, коло якого чорною хмарою роїлися пчоли. Однаково це мене не цікавило й не захоплювало, тільки вже засипляючи, чув, як щось гомоніло: „А Полішуки дуже дбайливі... тільки темні... дуже темні..."

Гу-у-у-у... Шу-у-у-у... — гуло над мною моє рідне волинське Поліся...

Конець.

2. липня 1921 р. м. Тернопіль.

Різдво -- Новий Рік!

вже близько, а Ваші рідні у старому краю тішаться вже наперед тими святами радости спокою та добробуту, бо знають, що не забудете за них, та що причиняться їм до веселости Ваша

• РІЗДВЯННА ЩЕДРІСТЬ.

Зашліть їм Ваш грошевий дар чим скорше, щоби дістали його на час, а будуть могли купити потрібні святочні річи. Пішліть гроші через

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

котрий доручить їх безпечно та в можливо найкоротшім часі. Не відкладайте до послідної хвилі, а зашлійте потрібну поміч ще днесь, хотьби телеграфічно.

Коли думаєте їхати до краю на свята, пишіть сейчас, приготовімо для Вас подорож

Продаємо шифкарти до краю або з краю на котрубудь лінію. — Полагоджуємо крайові нотаріяльні справи та купна і продажі. Приймаємо вкладки на ощадности і з инших міст почтою.

В кождій банковій справі звертайтесь все до

Bosak State Bank, Scranton, Pa.

СПЕЦІЯЛІСТИ ДЛЯ МУЖИН

431 PENN AVE., 2. поверх фронт, PITTSBURGH, PA.

Зараз по першім лічебно в нашім офісі кождий мущина чувсь ліпше, бо знайшов, що в нас є найновійша метода лікування, а можність обсудити перекопну його, що вказувати ся все можливе, аби привернути його до здоровля. Лічимо успішно за помочи електродинамічні які хороби мущин. Неотвагайтесь. Приходіть сейчас. Ми говоримо по нашому.

ЗЛУЧЕНІ ДОКТОРИ СПЕЦІЯЛІСТИ

431 PENN AVENUE, (2nd floor) PITTSBURGH, PA.

Офісові години: 9 до 12, 1 до 4, 6 до 8; неділі і свята: 10 до 1 год.

РЕВМАТИЗМ

Невральгія, гостець, штивність, звихнення, всякі захолодження, звільнює паралїж, чистить кров, відновляє здоровлє. По вжиттю J. K. Oath Лікарства вилічить Вас з повисших і т. п. хоріб. — Ціна $3.00.

ГАРАНТУЄМО J. K. OATH ЗІЛЛЯ.

По вжиттю, худі люди наберуть тіла і позбудуться повисших і т. п. хоріб. Ціна $2.00. — Разом $5.00

котрі просимо надіслати враз з замовленням. Адресуйте:

JOHN KOBLIK,

4318 W. Augusta St., Chicago, Ill.

ВІДРОДЖЕННЯ

роман Льва Толстого, переклав Вас. Сімович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, з текстовою реставрацією Б. Бодиарського врівняне видання.

Три частини в двох томах.

Брош. $2.25, опр. $2.75.

Замовленя посилайте до:

„СВОБОДА",

63 Grand St., Jersey City, N. J.

ДЕ ЖИТТЯ, ТАМ І НАДІЯ.

Ся пословиця чудово здійснилась у випадку Олекси Ганика з Петербургу, котрий за послідних десять літ був живим шкелетом і великим тягаром своєї родини, котру він впрост зробив мізерною. Показуєсь, що Олекса будучи ще 14-літним, дістав якусь хоробу, на котру родичі його не могли найти ліку. Ходив він по лікарях по професорах, від одної операції відсилали його до других як на лічеснице, а опісля пробувано все, але без всякого успіху. Хлопець лишень потоншувалося. В сути річи, тайно очікували родичі його скорої смерти, бо для них було сто раз гірше дивитися на повільне конанне свого одинокого сина, як на саму його хоробу. І ось помалу втікало життя. Одного дня батько читав про чудове вилічення одної особи, хороба котрої була дуже подібна до хороби його сина. Ся друга особа, описана в ньому, терпіла довгі роки на солітера. В своїй десперації батько післав по ся лікарство на солітера до Питсбурґу — і відомо Ваш, що сим вратовано житте його сина? Днесь Олекса може вже вийти на прохід, постепенно тлустіє і благодарить той день, а котрий його батько вичитав в часописи ґолошенне лікарства на солітера. Він має 48 фітів довгу глисту.

Богато мужин, женщин і дітий впрад литься безуспішно на инші хороби, коли їх правдива слабість є сей монстер солітер. Правдиві позваки його суть відпадки частини, похожі знак, трудна апетиту, обложений язик, горячка, біль хребта і ніг, завороти, біль голови, умлівання від порожного жолудка, темні знаки під очима. Жолудок тяжкий, чуте ознаки в жолудку і кишках. Жовта шкіра, утрата ваги, недобрий відхід. Немо охоти до житя, нервы, нема амбіції, все лінивий. Епілептичні напади знані як причина тробаки, котрий нераз доростає 50 фітів. Солітер позучий до гортанки, може вдусити свою жертву. Позбудьтеся його заки незаживе. Замовте лікарство Lazlan якесь, яке знаходиться Вам по оголошенню 51048 через Lazzl Mfg. Co., 448 Lazzl Bldg., Box 583, Pittsburgh, Pa. Лікарство є нешкідливий, не продається по аптиках. Пишіть сейчас. Зберігайте.

ТЕАТР І МУЗИКА.

Европейська оперетка в Ню Йорку.

В Ню Йорку отворено новий театр, Мартин Бек Тієтер, при 45-ій улиці і 8-ій евеню. Се найкращий театр в Америці. Се симфонія в маврійській архитектурі. Театр богато прикрашений старинними дивамми. Хто лише інтересується мистецтвом і красою, повинен піти до сього театру і побачити будову, яка є твором найліпших архитектів і будівників.

В сьому театрі виставляють нову штуку під назвою Мадам Помпадур. Ся штука відзначується великою красою і якраз надається до сього театру. Вона осягнула великий успіх в Европі.

Штука займається королівським двором у Франції внасі, коли велика французька куртизана Мадам Помпадур була дійсною правителькою Франції. В тому часі французької історії краса була на порядку дня, а ся штука безперечно віддає той період.

Сценарія і одіння дібрані до того часу.

Се дійсна европейська оперетка. Співи знамениті і хто хоче налюбувати дійсною штукою, яка основується на правдивих подіях і добрими та дійсно мельодійними співами, нехай побачить оперетку Мадам Помпадур. Видці побачать і найгарнійшу штуку і найкращий театр у світі. Щоб тільки побачити сей театр, то варта заплатити вступ. В театрі є кількасот добрих місць по $1.00

Відомий критик Арцт, побачивши театр і штуку, сказав: „Перший раз від многих літ маємо дійсну штуку в оперетці. Ніяка штука так мене не очарувала, як Мадам Помпадур. Се така гарна річ, що нема слів на її опис".

Се рівночасно і гадка всіх нюйорських критиків. Жадна штука в останніх роках не здобула собі такої слави як ся, на се принятте вона вповні заслугує.

Управа театру заслужила собі на признанне за виставу сеї штуки, бо вона видала на неї кількасот тисяч долярів.

Пречудне нове лікарство серця і жолудка.

Доктори подивляють, як скоро і гарно се нове лікарство діяє в тяжких випадках.

Много тисяч уживають се лікарство кождого місяця і знаходять пречудну поміч. Кожи мають нерегулярне битте серця, короткий віддих, нестравність, удутість, слабі нерви, бідне спанне і коли чується змучений. Ви виніс собі, що не пробуєте сего нового лікарства Нуга Тону. Ви здивуєтеся, як воно Вас приверне до здоровля. Нуга Тон будує сильні нерви і збільшає пречудно тревалість, дає гарне травленне, добрий апетит, регулює столець, приносить здорове, оживляюче спанне, додає досить відвари, амбіції і жвавости. Коли Ви не чуєтеся як має бути, спробуйте його. Вас нічого не коштує, коли Вам не поможе. Нуга Тон є приємний до заживання і Ви будете чутися зараз лучше. Заживайте його тільки через кілька днів, а коли ви будете чутися лучше, занесть то, що зістанеться до аптикаря, а він зверне Вам гроші. Фабриканти Нуга Тону знають дуже добре, що він Вам зробить, тому вони жадають, щоби аптикарі гарантували його і щоби звертали Вам гроші, коли Ви не задоволені. Нуга Тон рекомендований, гарантований і продається по всіх аптиках.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ ПІД НОТАМИ

ЦІНА 50 ЦНТ.

Можна набути в „СВОБОДА",

63 Grand St., Jersey City, N. J.

НЕ МОЖНА УНИКНУТИ!

Недрежности раптового перехолодженя. — Болів ревматизму. — Невинносного домаганя нервальгії. — Потрясючого божевільно агонічного болю зубів, уг, голови, хиба, що сейчас згадаєте за

Reg. U. S. Pat. Off.

уживайте його. Приносить втіху і скару помочі. Жадна осторожна родина не може обійтись без него. Правдивий лише коли має зелений знак — Знак.

Price: Adv. manufacturer 4-oz. 154-114 So. 4th St. Brooklyn, N.Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

УКРАЇНЬСКА Православна Парохія прийме сейчас дяковчителя: енерґійного, доброго учителя, дірігента і регента. Платня після умови. Зголошення слати до Rev. JOHN HUNDIAK, 25 Morton St., Newark, N. J. 276-78

АГЕНТИ—РОБІТЬ ВЕЛИКІ ГРОШІ ПРОДАЮЧИ Madison „Better-Made" Сорочки впрост з фабрики. Понад міліон вдоволених. Легко продаються. Знання ні капітану не потрібно. Мущини заробляють від $100 до $150 тижнево. Знаменита нагода. Пишіть по дові зразки. Madison Factories, 507 Broadway, New York. 273—

ПОТРІБНО фахового бучера Українця, на котрого я міг би звірити бізнесом і грішми. Платня після умови. Голоситись сейчас на адресу: 475 Tonelle Avenue, cor. Manhattan Jersey City, N. J., або телефонувати Webster 4119 R. Dmytro Warchol. 273—

ПРОДАМ свою половину ресторації; добра нагода для самого, бо є кімната до мешканя, рента дешевий, ліс є на 9 років. Голоситись до: РЕСТАВРАЦІЯ, 101 E. Jackson Avenue, Corona, L. I., N. Y. 275-76

ПРОДАЄТЬСЯ „ГРОСЕРИ-ДЕЛІКАТЕСЕН" Голоситись під ч. 273-76 327 E. 23rd ST., NEW YORK CITY

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРИЯ І КЕНДИ-ШТОР в українсько-польскій дільниці. Голоситись під ч.: 275-78 144 MORRIS ST., JERSEY CITY, N. J.

ПОТРІБНО КРАВЦІВ до мужеської роботи. Стала праця, платня після умови. 76-7 A. PASICHNYK 218 E. 6th St., New York City.

КОЛИ уже все завело і не чи, жадайте великий цінник левського гарантованих застарілі долговечності. Не тратьте надії і час до D. Wrublewskij, New York, N. Y., De

ПОЗІР! НЮАРК,

Місто зростає, тому не платите знов за кілька жалувати, як що тому 5 чи ности. Як дум до нас, де д обслугу. Тер Грентус і Ос доми, фарм Приходіть, пи S. GRENTUS 59 Beacon St., Telephone 276-77

Мущин Не пер вині

SANTAL MIDY

Охоронить д Дає найбільш Велика ціна 35 Kit (4's) $1.0 У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York

КАТАР МІХУРА

Пишіть по циркуляр

НОВЕ ПІРЯ НА ПОСТЕЛІ.

Пишіть сейчас по нашу Даровну Книжку Великих Дивовостий Нових Санітарних Ліжок, Заголовків і Пір. Ся книжка заощадить Вам бодай гроші. Велика знижка на наших фабричних цінах. Якість і вдоволення ґарантовані. Заки купите, пишіть по сю книжку, зразки пірів і підушки. AMERICAN FEATHER & PILLOW CO. Desk D., Nashville, Tenn.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

PLAPAO на пробу і книжку про пропуклину цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPAOPAS є чимось иншим від паса. Є се медичний збірник, який приціпляється сам, щоб сильно держати нутренности в животі. — Нема паска, сручки або спряжок. Тому не зсувається, не тре тіла і не гнете кості званої „pubes". Тисячі осіб лічилося в хаті успішно, не опускаючи денної праці і успіх був навіть в найгірших випадках. Мягкий наче аксамит, легкий до уживання, не дорогий, народжений золотим медалем і першою нагородою. Процедура лічення натуральна, послідовно, пас стається непотрібним. Удовідомлю то, що говоримо, посилаючи Вам пробну PLAPAO, цілком ДАРОМ. Напишіть свое назвиско і адресу на купоні і вишліть почтою днесь.

PLAPAO LABORATORIES

Key 3071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Імя і назвиско .....

Адреса .....

Відворотна почта принесе Вам пробку PLAPAO безплатно.

ПЕТРО ЯРЕМА РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИКОНУЄ МОГИЛИ НА ВСЕ ЗА ПРУТ ЗАБАВИ.

1 Ref. St. Jos. St. New York City

Telephone: Orchard 7000